

Östgötaspel

Östergötlands Spelmansförbund
www.ostgotaspel.se

Nr 5, december 2009, årgång 9
Ansv. utgivare: Toste Länne
Redaktionskommitté:
Miriam Berger, Håkan Wasén,
Katarina Hammarström
E-post: redaktor@ostgotaspel.se

Styrelsens ordf: Toste Länne
ordforande@ostgotaspel.se

Ordföranden har ordet!

Hela året har gått fort, hösten har varit regnig, och det är redan december. Det är då skönt att vi har vår folkmusik att njuta av och som gör sinnet ljusare och mer harmoniskt. För varje ny årstid och högtid har vi dessutom musik, som tex nu i advent då vi plockar fram suggestiva staffansvisor och glittrande julpolskor. Jag tycker att året har gått i folkmusikens tecken!

Slängpolskan är den förhärskande polskeformen i sydöstra delen av Sverige. Tyvärr står ofta vår dansanta och suggestiva musik i bakgrunden av den bättre marknadsförda västsvenska musiktraditionen. För att råda bot på det har en diskussion förts med Östsam samt Lunnevads folkhögskola att starta en folkmusikutbildning i Lunnevad. Alla parter har varit positivt inställda och en del medel har också ställts till förfogande av Östsam vilket innebär att flera helgkurser kommer till stånd i Lunnevads regi nu under vintern. Min förhoppning är att en längre folkmusikutbildning kan starta under 2011.

I början av 1900-talet genomfördes ett antal lokala spelmanstävlingar i Anders Zorns anda runt om i Sverige, och i Östergötland gick de av stapeln 1908 i Söderköping samt 1909 i Åtvidaberg. Härefter har det varit sparsamt med liknande evenemang. För att höja statusen på folkmusiken i det sydöstsvenska området har sedan 2008 startats både ett juniormästerskap samt ett "vuxet" mästerskap (Pelle Fors-tävlingen) i sydöstsvensk folkmusik. Tävlingsarna har väckt en hel del uppmärksamhet bland folkmusiker runt om i landet och på ett positivt sätt lyft fram slängpolskan mer än tidigare.

En arbetsgrupp bildades 2008 där spelmansförbundet var representerat för att skapa ett arkiv för den regionala musiken i Östergötland. Arkivet har nu startat under namnet "Östergötlands Musiksamlingar", med Katarina Hammarström som ledare. Förhoppningen är att hitta finansiering för att ha Katarina som arkivarie åtminstone på deltid har tyvärr hittills inte slagit in, varför arkivet ännu så länge går

på sparläga. Trots det har en betydande insamling av lokalt folkmusikmaterial genomförts under 2009.

Vårt ungdomsfolkmusikband "Östgötafolk" som startades 2008 med stöd av Östsam har utvecklats under varsam hand av Per Eckerbom och har under 2009 haft ett flertal mycket uppskattade konserter. Folkmusikevenemangen ökar i styrka här i Östergötland, och från att ha haft en bejublade folkmusikfestival i Linköping under hösten, så kan vi nu också glädja oss åt ytterligare en folkmusikfestival i Valö som fick en lyckosam start i somras med många besökare.

Sist, men inte minst, så har fokus under 2009 satts på den unika folkmusik-

skatten i den lilla byn Slaka strax utanför Linköping. I slutet av 1700 och början av 1800-talet fanns där starka traditionsbärrare med ålderdomlig musik i form av medeltida ballader, sånglekar och polskor. Ett Leader-projekt (EU) ger möjlighet för Marie Länne Persson fram till 2012 att botanisera i denna skatt och levandegöra musiken.

Jag tycker att vi kan se med tillförsikt fram emot 2010 och önskar er alla en **God Jul och Gott Nytt År**, och hoppas att ni utnyttjar helgerna till att träffa nära och kära, ha det kul, och spela och sjung så mycket ni kan!

Toste Länne
Ordförande

Begreppet buskspel har tänjts till sina yttersta gränser på folkmusikfestivalen i Linköping. Bilen var för fin för att det skulle kallas för buskspel men **akustiken var van-sinnigt bra**, tyckte spelmännen Per-Olof Swing, Mats Håkansson och Ida Rissonen. Text och foto Håkan Wasén **Läs mer på sid 5 + i Spelmannen!**

Höjd medlemsavgift

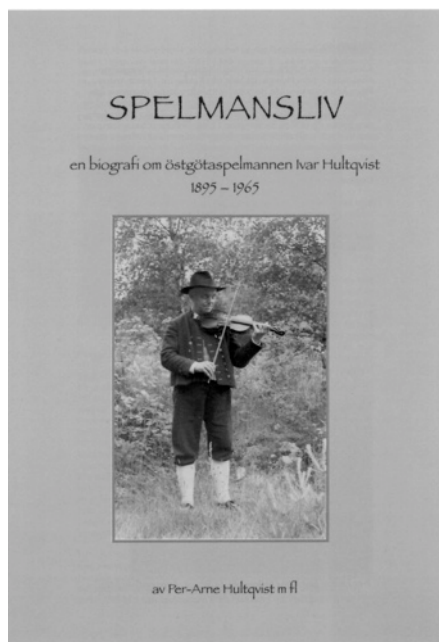
Förbundets medlemsavgift består av två delar, en som beslutas på årsmötet och en del som SSR beslutar.

På årsmötet i våras beslutades om oförändrad avgift för ÖSF:s del. SSR har nu däremot beslutat

om höjd avgift med 15 kr för alla medlemmar. Därmed höjs våra avgifter till 110 kr upp t.o.m. 18 år, 215 kr för fullbetalande och 150 kr för pensionärer fr.o.m. 65 år.

Det är dessa avgifter som kommer på inbetalningskortet för 2010.

I Hultqvists hem flödade musiken!

ÖSF-grundaren Ivar Hultqvist porträtteras av sonen Per-Arne i en fin skrift där även historien om Östergötlands folkmusikliv under 1900-talet speglas.

Hur var det att växa upp som son till en storspelman under 1940- och 1950-talet? Det kan Per-Arne Hultqvist berätta mycket om. Han är yngsta barn till Ivar Hultqvist från Norrköping, som var en av de spelmän som var med och grundade Östergötlands spelmansförbund 1927 och blev länets förste riksspelman 1933.

Spelmansförbundets redaktör och spelledare besökte Per-Arne och sambo Ulla i Mjölby en söndag i oktober. Där fick vi under några mycket trevliga timmar göra en intervju med honom om Ivar och den fina skrift Per-Arne nu låtit trycka om sin far. Den heter "Spelmansliv - en biografi om östgötaspelmannen Ivar Hultqvist 1895-1965" och innehåller även en mängd fina foton.

Det började med att Per-Arne som pensionär (han har fyllt 70 i år) tog sig för att skriva om sin egen uppväxt för sina barn och barnbarn. När det var gjort insåg han att han redan skrivit en hel del även om sin fars liv och då fortsatte han att forska för att kunna skriva hans biografi.

Resultatet är ett häfte som samtidigt beskriver folkmusiklivet i Östergötland under en stor del av 1900-talet och framväxten av spelmansrörelsen här.

Musik i överdos

Per-Arne är en mycket vänlig man som gärna berättar om sin uppväxt mitt i

musiken. För så var det verkligen. Hemmet i den trånga enrummaren på Stationsgatan i Norrköping, var fyllt av Ivars låtspel och så småningom även av barnens musicerande.

Per-Arnes äldste bror Gunnar var redan som barn en skicklig fiolspelman som ofta följde med sin far på spelmansstämmor. System Ingrid (sedermera Gunnarsson) övade Bach och Mozart på pianot och blev musiklärare och musikdirektör. Brodern Anders spelade jazz på klarinett och tenorsaxofon i Torbjörn Stacklings populära ungdomsorkester på 1950-talet.

Per-Arne själv hade en kort karriär som jazztrummis men lämnade sedan musiken för idrotten.

- Jag fick som barn helt enkelt en överdos av musik, säger Per-Arne som menar att han var så bortskämd med all levande musik som fanns i hemmet att det kändes överflödigt att spela själv! Det stora musikintresset har han dock behållit genom livet som lyssnare.

Ett spelmansliv

Ivar arbetade på Norrköpings Tidnigars civiltryckeri i nästan hela sitt yrkesliv, men hans identitet var i första hand spelmansmannens. Han levde för folkmusiken och mädde som bäst när han fick spela och det gjorde han dagligen i flera timmar.

Hemma var det nöjesspelande eller övning av nya låtar, vilket normalt skedde efter minnet och utan noter. Noter var Ivar aldrig riktigt bekväm med och han hävdade att "Låtar ska spelas utantill!".

Per-Arne Hultqvist
Foto: Eric Hammarström

Varje vardagskväll spelade han för något av de tre folkdanslagen i Norrköping. Vissa övade två kvällar så det innebar spel fem kvällar i veckan under drygt 40 år. Ett svåröverträffat rekord!

Ivar föddes i Norrköping 1895, men hans föräldrar kom från Tjust. På 1910-talet kom han i kontakt med den gryende hembygds- och folkdansrörelsen. Den drevs på den tiden till stora delar inom nykterhetsrörelsen. Där började Ivars spelmanskarriär i loger och folkdanslag.

Spelmansrörelsen

Ivar körde inte bil, utan gav sig iväg per cykel på jakt efter traditionen hos de äldre spelmännen i Norrköpingstrakten. Einar Kindström, Karl August Månsson, Josef Alm och Jakob Karlberg m.fl. delade med sig av sina låtar som bl.a. var efter Pelle Fors, Olof Styrlander och Carl August Lindblom.

Kontakt uppstod också med allt fler jämnåriga spelmän i länet och därmed blev Ivar delaktig i grundandet av Östergötlands Spelmansförbund på Sturefors slott 1927. Förbundet såg till att stämmor och spelmanstävlingar ordnades och Ivar var flitigt deltagare. Det sades att om inte Ivar satt i jury så vann han tävlingarna!

I slutet på 1940-talet lär det ha funnits en yngre generation som tyckte att Ivar fick för stort utrymme i ÖSF. Det slutade med en generationsväxling i styrelsen 1947. Om detta och andra intressanta händelser i spelmansförbundet och i Ivars liv kan man läsa i biografien.

Östgötiska spelmansprofiler

Förbundets första styrelse bestod bl.a. av C. G. Lindqvist från Kisa som ordförande, Ivar Hultqvist som vice ordförande, Allan Manneberg från Kisa som sekreterare och Harry Holmqvist från Norrköping som kassör. Manneberg blev polis och flyttade snart till Stockholm och därefter var de tre så kallade "spelqvistarna" länge länets tongivande spelmansprofiler.

Per-Arne minns flera av spelmännen som besökte det Hultqvistska hemmet. De kunde komma förbi på en kopp kaffe och några låtar innan man drog vidare till Hemgården. Där hölls förutom folkdanslagens dansträningar även styrelsemöten eller spel- och dansträffar.

Ganska ofta kom Josef Alm hem till Hultqvists, han bodde i samma kvarter. Per-Arne minns honom som en reslig, tunnhårig man med mycket skicklig spelteknik som Ivar beundrade. Det hände att Ivar fick ersätta Josef som spelman i bondkomikern Anners Annersa på Hulttets före-

ställningar och då kom även denne hem för att öva med Ivar. Per-Arne minns särskilt att de övade till ett radioprogram ca 1945, en blandning av låtar och historier på bygdemål.

Ivar kom att göra ett 25-tal radioprogram med låtspel under 1940- och 1950-talet. Ofta spelade han då tillsammans med Gustaf Boström från Finspång som var en av Ivars närmsta spelkamrater. Ivars spelstil kan höras på ett antal inspelningar. Polskorna går i otroligt raskt tempo, tekniskt mycket skickligt. En stadig och lätt spelstil med härliga rullstråk.

Sprida vidare

Ivar var känd som en mycket gladlynt och vänlig person som älskade att glädja andra med musik. Sina låtar delade han också gärna med sig av, bl.a. till yngre spelmän. Per-Arne minns att Ingemar Lindstrand i Malmslätt var en av dem. Han upplevde Ivar som sin mentor och Inge-
mar är ju också en av förbundets mest

aktiva spelmän som fortfarande spelar till folkdans med Folkungagillet.

Biografen över Ivar Hultqvist omfattar långt mer om Ivar och den östgötska folk-musikhistorien under 1900-talet än vad som kunnat nämnas här. Vill man veta mera kan man med fördel läsa vidare i biografen. Per-Arne har samlat mycket fakta och foton och skriver mycket trevligt och lättillgängligt. Jag kan varmt rekommendera den!

Förbundet har förutom ett exemplar till arkivet, även fått ett låneexemplar som kan lånas genom vår arkivarie Hans Norberg. Men naturligtvis kan man köpa sig ett eget häfte genom ÖSF som kommer att köpa in ett antal ex. Per-Arne vill gärna att biografen sprids och blir läst så skaffa ett eget ex snart! Vill man komma i kontakt med Per-Arne finns kontaktuppgifter hos undertecknad.

Text: Katarina Hammarström

Fint Hultqvist-material till ÖSF-arkivet!

I samband med besöket hos Per-Arne Hultqvist skänkte han en mängd fina foton från Ivar till ÖSF-Arkivet. Det är över 70 st fotografier från 1920- till 1960-talet som dokumenterar både Ivars spelmansliv och många händelser i spelmansförbundet. Alla är försedda med uppgifter från Per-Arne på baksidorna. En riktig skatt! En förteckning har gjorts över foton.

Dessutom har vi fått kopiera två cd-skivor med inspelningar med Ivar till arkivet. Den ena cd:n innehåller radions inspelningar från 1960, där Ivar spelar 10 låtar. Bl.a. polskor efter Lindblom, Karlberg och Styrländer, men även Ivars egen komposition Sensommarvalsen. Det är den av hans kompositioner som idag är mest känd och spelad. En riktig "spel-mans-hit" på sin tid.

Den andra cd:n innehåller hela 24 låtar där Ivar dessutom berättar om allt han spelar. En mycket trevlig inspelning gjord privat i en studio i Stockholm 1961.

Slutligen fick vi låna Ivars klippböcker med tidningsklipp från tidigt 1920-tal och framåt. 3 tjocka album som vi ska försöka skanna i vinter.

I arkivet kommer också intervjun med Per-Arne att bevaras för framtiden.

Allt detta kan nu komma oss medlemmar tillgodo och spelmansförbundet sänder ett stort och varmt tack till Per-Arne och den Hultqvistska familjen som generöst delat med sig!

Från vänster: Ivar Hultqvist, CeGe Lindqvist, Kisa (ordf. 1927-1938) och Sven Hardahl, Norrköping (ordf. 1947-1956) spelar på spelträff på Getå turisthotell 1950. Foto skänkt av Per-Arne Hultqvist.

Arkivfynd av notböcker

Hos SOFI i Uppsala finns: en notbok med accessionsnummer 30252:1 som tillhört en Nils Nilsson, Normlösa och en notbok med accessionsnummer 30252:2 som tillhört en Carl Nilsson, Effsinge i Tjärstad socken.

En datering 1802 finns i ett av häftena. Den har en osäker betydelse. Noterna innehåller ett antal polonäser, dvs vad vi nu kallar slängpolskor.

Kopior av dessa noter kan fås mot betalning från SOFI. Det går inte att få dem i digitaliserad form. Kontakta i så fall SOFI,

Folkminnesavdelningen, forskningsarkivarie Marlene Hugoson, Box135, 751 04 Uppsala. Tfn: 018 652432, E-Mail: marlene.hugoson@sofi.se

Båda Nilssönerna är för mig helt okända. En del släktforskning har gjorts utan något avgörande resultat.

Böckerna är inlämnade av en Helge Granberg, vilken tillsvidare är för mig okänd. Samtal med Ingemar Lindstrand gav resultatet att Ingemar någon gång på fyrtio-talet blivit engagerad av en Helge Granberg. Om samma? Vet ej. Efterforskning pågår. Samma Helge Granberg har också lämnat in material från Vårdnäs. Känner någon i ÖSF till dessa personer?

En liten detalj: En låt från Karl Nilsson från Effsinge finns också med i den vackra boken "Låtar från Sommabygden". Det antyder att just den låten har en lång tradition bakom sig som det skulle vara sorgligt att se att den tog slut.

Det vore nu önskvärt att någon med kompetens vad gäller slängpolskor/östgötalåtar tog sig an dessa lathäften och gjorde en del efterforskningar med inriktning på vad som kan finnas kvar hos nutidens spelmän i Östergötland/Småland.

Som överårig dragspelande Stockholmare har jag inte den kompetensen som krävs. Vem vill ta åt sig detta?

Jan-Erik Karlsson

"Slaka-Musiken" - LEADER-projektet som lyfter fram Slakas unika folkmusikskatt

Den unika folkmusikskatten från Slaka, byn alldeles utanför Linköping, kommer nu äntligen att samlas in, göras tillgänglig och - framför allt - att användas!

Detta sker genom ett LEADER-projekt - alltså med stöd av EU, stat, region och kommun - under regionen Folkungaland och med Östgötamusiken som projektägare. Projektledaren, Marie Länne Persson, är frilansande folkmusiker, balladsångerska och kompositör och bor sedan fem år i Linköping.

Musiken från Slaka upptecknades på 1800-talet. Upptecknarna som kom dit noterade med förvåning att den ålderdomliga musik som de var på jakt efter, och som de var vana att finna hos gamla människor i ödsliga torp, här levde mitt i byn som var "starkt befolkad och bebyggd". Slaka var en musikalisk mötesplats!

Slakamusiken består av

- **medeltida Ballader**, sjungna historier som man också kan dansa till,
- **sångelekar**, föregångarna till det vi sjunger runt julgran och midsommarstång - men den gången var det ungdomarnas lekar, samt
- **dansmelodier**, polonäser som spelades till dans och på värdshuset men säkert också av kyrkans klockare.

Men den musikaliska historien handlar också om två starka, ryktbara sångerskor; Greta Naterberg och Maja "Månssan" Hansdotter och om deras upptecknare, Rääf, Waernberg och Wallman. Den sistnämnde var kyrkoherde, fornforskare och lärare i Slaka.

Slaka-musiken är ett tidlöst, inspirerande och lite magiskt material. Ingemar Bergman blev t.ex. inspirerad av Greta Naterbergs ballad "Per Tyrssons Döttrar i Vänge" och skapade filmen Jungfrukällan. Samma ballad blev en hit på 1970-talet i Jan Hammarlunds tolkning.

Genom Leader-projektet kommer Slaka-musiken att samlas och dokumenteras så att den ska bli lätt åtkomlig för alla. Men framför allt ska den användas - här ska sjungas och spelas, dansas och lekas, skapas och fantiserats!

Redan nu erbjuds Linköpings skolor att, inom ramen för Skapande Skola (ett Kulturrådsprojekt), arbeta med Slakamusiken.

Ett "laboratorium" för ballader i sång och dans, Balladforum, har startats och välkomnar alla som är intresserade till månatliga träffar på Kyrkliden i Slaka.

I november lärde Toste Länne ut låtar med anknytning till Slaka på Östergötlands Spelmansförbunds spelträff. Fler spelworkshops med Slaka-material är att

vänta. Samarbetet med Kulturkraft Slaka (se nedan) kring bl.a. folkmusikkonserten vid Slaka Spelmansstämma fortsätter.

Ett samarbete med Mjölby Musikällskap står på agendan liksom ett Slaka-program på Dahlbergs Café i Gamla Linköping i februari. Därefter går man vidare med att hitta nya sammanhang och mötesplatser för denna inspirerande musikskatt, samtidigt som insamlings- och efterforskningsarbetet fortskrider.

En viktig samarbetspartner är Kulturkraft Slaka, ett annat Leaderprojekt som arbetar med kulturmiljön i Slaka. Andra partners är t.ex. Svenskt Visarkiv, Växjö Universitet och Östergötlands Musiksamlingar.

Projektet kommer att fortgå t.o.m. 2011. Vad som hinner hända till dess står skrivet i stjärnorna. Målet är dock att avsluta med en rejäl dokumentation i bok- och CD-form samt ett lika rejält spektakel.

Marie Länne Persson

Vill du vara med och dansa och sjunga ballader, vill du spela Slaka-polskor eller har du något att berätta om Slaka eller musiken från trakten? Kontakta projektledare **Marie Länne Persson** tel. 070-6992439 marie@medianamusik.com

Med stråken i munnen - trallkonst på hög nivå!

En underbar konsert med Ulrika Gunnarsson trio fick vi höra på Folkmusikföreningens arrangemang på Lunnevad i november. Denna småländska folksångerska sjunger även i gruppen Sägskåra sedan drygt 10 år och är aktuell med sin trio på skivan "Trall" som kom i våras. Då kom Gigas utgivning av folkmusik-cd igång igen. Mycket glädjande! "Trall" var en av de skivor som efter lång väntan äntligen fick möta publiken.

Både Ulrikas konsert och skivan visar trallandets alla möjligheter och fullödighet som folkmusik. Och Ulrika behärskar trallandet till fulländning, det är ingen tvekan. Dessutom kompas hon lyhört och smakfullt av Anders Löfberg på omväxlande kontrabas, cello och fiol samt Esbjörn Hazelius på omväxlande cittern, fiol och enstaka trall. Två skickliga folkmusiker som verkligen bidrar på bästa sätt.

Tralla, det är väl inte så märkvärdigt, tänker du kanske? Men det är just vad det är. Det här är inte bara lite vanligt lallande och hummande. Ulrika har utforskat var-

Ulrika Gunnarsson trio: Anders Löfberg, Ulrika och Esbjörn Hazelius.

enda stavelse, nyans och rytmisering som tunga och stämband kan frambringa.

Målet att skapa musik som sprider energi och lyfter dansarna från golvet när hon lätt och polkorna bubblar som champagne. Det är både vackert och oerhört

dansant, vilket också bevisades under dansen som följde efter konserten. Variationerna flödar och frågan är om hon inte lyckas med en massa knixar som inte ens är tekniskt möjliga på en fiol?

Vi fick slängpolskor, gammaldans, engelskor och under konserten en brudmarsch som gräddes på moset. Låtarna är hämtade från Småland, många efter trallande traditionsbärare, förutom flera mycket fina kompositioner av Ulrika själv.

Många av låtarna är verkligen utmaningar att tralla, både vad gäller tonomfång och antalet snabba 16-delar. Men Ulrika får det att låta så enkelt. Det är då det brukar vara svårt....

Om du som spelman tänker att trallande knappast är något för dig, så tror jag att du misstar dig. Skaffa Ulrikas skiva, den ger all inspiration till spelet man kan önska. Dessutom följer den i den starka traditionen med trallare som räddat så många låtar undan förgängelsen. Vår repertoar hade inte varit densamma utan trallarna!

Katarina Hammarström

Numrets låt - en Hultqvist-polska

Ivar Hultqvist är ju idag kanske mest känd som kompositör av Sensommarvalsens som blev en riktig hit. Man kan höra den spelas på spelmansstämmor i hela landet. Jag har till och med hört den spelas i Norge på 1980-talet. Men det är nu inte den enda låt han gjort eller satt ihop som han själv kallade det.

För att ge ett smakprov på Ivar Hultqvists låtar har jag som numrets låt valt en polska som enligt Svenska Låtar är komponerad 1932. Ivar berättade själv på en inspelning 1961 att han spelade upp polskan på en spelmansstämma i Örebro där fiolprofessorn Sven Kjellström blev mycket förtjust i den. På samma inspelning hör man honom spela den i sedvanligt raskt "östgötatempo" med eleganta rullstråk i andra repressen.

Eric Hammarström

312. P O L S K A

Ivar Hultqvist 1931

Låten är hämtad ur Svenska Låtar Östergötland I, sid. 148.

Linköpings folkmusikfestival:

Crooked still tände publiken

Gregory Litz, banjo, Corey di Mario bas, Aoife O'Donovan sång, Brittany Haas, fiol och cellisten Tristan Clarridge i Crooked Still fick festivalpubliken att jubla.

"Crooked still" hette årets mest exotiska inslag på folkmusikfestivalen. En amerikansk grupp som spelade äkta amerikansk spelansmusik. Inte country and western utan gedigen "old-timey" varvat med bluegrass. De som hade god näsa för musik bän-kade sig tidigt och de fick full

valuta för sin väntan. Det fick säkert också gruppen.

- Hur många spelar fiol här? frågade klassiskt skolade men numera folkmusikfrälsta och oerhört fingerfärdiga fiolspelmanen Brittany Haas. Minst ett 100-tal

räckte upp handen.

- Cello då? frågade cellisten Tristan Clarridge. 10-15 händer sträcktes upp.
- Så kvalificerad publik har vi aldrig spelat för tidigare.

Crooked still bjöd kanske därför sin kunniga publik på ett program ingen sett maken till.

Old Timey uppstod under den amerikanska depressionens 1920-tal, bl.a. i de fattiga gruvdistrikten vid Appalacherna men även i de områden där folk drevs bort från hem på grund av de årens svåra torka i USA. Sångerna handlar ofta om nöd, smärta och ett svårt liv men också om hoppfull kärlek.

Ett sätt att livnära sig var fioltävlingar där den mest fingerfärdige fick pris. Crooked Still spelades så hartset rök och taglet flög och mitt i allt stod sångerskan Aoife O'Donovan som en bärande en pelare med skön, rak, klar sång som gick rakt in i hjärtat.

Slutnumret, "Come on in my kitchen" en gammal blues av Robert Johnson, fick salen att koka och de liggande åhörarna längst fram att hoppa upp och bli en stud-sande matta människor.

Missade ni numret så finns det på YouTube. <http://www.youtube.com/watch?v=QivPHMgac8U>

Gruppen fick också musik tillbaka av festivalens besökare och artister genom det efterföljande buskspelet i parken som varade till klockan åtta på morgonen.

Text och foto: Håkan Wasén

Viktigt att lämna rätt uppgifter för instrumentförsäkringen

Som medlemmar i förbundet kan vi dra nytta av en förmånlig instrumentförsäkring hos Folksam via Sveriges Spelmäns Riksförbund. Det är ett smidigt sätt att få en bra försäkring för sitt instrument. Men det är viktigt att du lämnar rätt uppgifter, och tillräckliga uppgifter för försäkringen.

Tyvärr ser vår kassör alltför ofta att han inte får in efterfrågade uppgifter. Det är lite krångliga regler och inte så lätt. Därför har vi nyligen skaffat mer information från SSR och gör här en genomgång om hur försäkringen fungerar. Se över dina uppgifter nästa gång premien ska betalas.

Vad som omfattas av försäkringen

Försäkringen omfattar alla typer av instrument (akustiska och elektriska) med tillbehör och etuier, med undantag av pianon, flyglar och orglar.

När medlemsavgift och försäkringspremie är betald till ÖSF gäller försäkringen i hela världen fram till nästa förfalldag. Den gäller vid skada eller förlust av försäkrat instrument om man iakttar normal aktsamhet. Obs! Försäkringens förfalldag är 1 februari varje år. Om man förnyar sin försäkring måste premien betalas in före 1 februari annars blir det ett uppehåll i försäkringen.

Självriskan är 200 kr per skadetillfälle. Vid skada pga av fukt, värme, kyla eller sprickbildning utan yttre åverkan gäller en förhöjd självrisk på 1000 kr, med undantag för kontrabas (se nedan)

Vad som inte omfattas

En rad undantag finns där försäkringen inte gäller. Dessa är:

- skada genom uppsåt eller grov vårdslöshet
- skada genom reparation eller bearbetning av instrumentet
- skada på grund av fabriktions- eller materialfel, ålder, slitage, skadedjur
- skada på kontrabas på grund av fukt, värme, kyla eller sprickbildning utan yttre åverkan
- skada på grund av kortslutning, överslag eller överspänning som den försäkrade orsakat genom felkoppling
- skada på uthyrd egendom (betald uthyrning)
- skada som har samband med krig, uppror eller liknande.

Försäkringsvärdet måste specificeras

De instrument med tillbehör som du vill försäkra ska specificeras på en blan-

kett från Folksam. Blanketten finns på vår hemsida under "Om ÖSF" - "Bli medlem". Du kan också få den av vår kassör (kontakt, se nedan).

Det är mycket viktigt att fylla i blanketten rätt för att slippa problem vid en skada. I värdekolumnen på blanketten ska varje enskilt föremål ges ett värde. T.ex. måste man sätta ett värde för varje fodral och separata värden på fiol och stråke annars kan det bli problem om man vill få ut ersättning.

Man kan *inte* skriva ett värdeintervall för instrumentet (t.ex. 20.000-30.000 kr). Värdet måste anges med *ett* belopp och de sammanräknade värdena blir den summa som man skriver i rutan för det totala försäkringsbeloppet. Den totala summan för alla föremålen ska alltså överensstämma med det totala försäkringsbeloppet.

Försäkringsbeloppet för varje enskilt föremål skall motsvara dess marknadsvärde. Det är viktigt att rätt belopp väljs. Om föremålet är överförsäkrat betalar du för hög premie i onödan (du får inte ut mer ersättning vid en eventuell skada), och om det är underförsäkrat riskerar du att få sänkt ersättning vid en skada, även vid mindre skador.

I beskrivningskolumnen ska varje enskilt föremål beskrivas så att det kan identifieras så bra som möjligt.

Värderingsintyg och verifikationer

Vid ev. stöld/förlust ska man kunna styrka ersättningskravet genom att tillhandahålla verifikationer (kvitton), intyg och andra handlingar för instrumentet/tillbehöret, som behövs för att bedöma ersättnings storlek. För föremål vars värde överstiger 15.000 kr bör man kunna visa upp värderingsintyg. Föremål med lägre värde är alltså ok att uppskatta själv.

Premiebetalning

Premiens storlek beror på det samlade värdet av försäkrade instrument och tillbehör. Premien är nu 70 kr + 5 promille av det totala försäkringsbeloppet.

Skadeanmälan

Anmälan kan antingen göras per telefon 08-772 80 20 eller på särskild blankett som finns på ÖSF:s hemsida och som kan e-postas till foretagsskador@folksam.se Dessutom ska vid rån, stöld/inbrott anmälan göras till polisen.

Mer information

Vill du veta mera om musikinstrumentförsäkringen kan du läsa på SSR:s >>

Östgötafolk i allt tätare samspel

Våren 2008 startades Östergötlands eget ungdomsfolkband Östgötafolk! Då stod det klart att Östsam ville finansiera projektet med 100.000 kr och Per Eckerbom engagerades som ledare. Han är fiolspelman och till vardags fiollärare på musikskolorna i Motala och Ödeshög. Tillika suppleant i vår styrelse.

Från början var det 13 östgötaungdomar på olika instrument som valdes ut att få delta i gruppen. Efter några på- och avhopp är man nu tio: fyra fioler, en tvårflöjt, en sopransaxofon, två gitarrer, en kontrabasist och en slagverkare. En modern sättning för folkmusik med andra ord men låtarna som spelas är övervägande gamla. Det är polskor, valser, schottisar och annat ur den folkliga repertoaren.

Gävleborg var först

Idén med ungdomsfolkband kommer från Gävleborgs län där man i flera år jobbat med att låta unga folkmusiker förkovra sig tillsammans med erfarna och skickliga folkmusiker under 1-2 år. Så fungerar även verksamheten i Östgötafolk. Ungdomarna träffas för intensiva kurshelger några gånger om året då de jobbar med att få till samspel och uttryck i gruppen. Låtarna som används ska man ha lärt sig innan så att man direkt kan gå flera steg längre under helgträffarna. *Forts nästa sida.*

Gåva från Kurt W till arkivet!

ÖSF sänder ett stort tack till Kurt Widin för en gåva till vårt arkiv!

Ett antal LP-skivor med låtar från flera landskap, bl.a.: Låtar från Östergötland, Hjort Anders, Äldre svenska spelmän 2, Spelmän från Södermanland, Unga spelmän från södra Sverige. Kurt har dessutom digitaliserat (mp3 på cd) allt och skannat in skivomlagen. Han har även digitaliserat ÖSF:s utgivna kassettband och några radioprogram.

LP-skivorna kommer att läggas i arkivet och cd-skivorna finns till läns hos vår arkivarie Hans.

hemsida www.spelmansforbund.se. Där finner du även de fullständiga villkoren. Du kan också få information, ändra eller teckna ny försäkring genom att kontakta vår kassör Mats Ekman på: 013-15 23 36 eller e-post: kassor@ostgotaspel.se

Sammanställt av Katarina Hammarström

Forts.: Lokaler för träffarna och ytterligare 10.000 kr för att bekosta gästlärare, har Östgötafolk fått hos Östgötamusiken, som på så sätt också bidrar till projektet.

Gästlärare och konserter

Målet är att både medlemmarna och gruppen som helhet ska utvecklas i sitt spel och skapa musik som kan presenteras vid konserter. Sedan den första trevande träffen våren 2008 har Östgötafolk hunnit arbeta med en rad gästlärare: Mattias och Nina Perez från Värmland, Anders Olsson från Jämtland, Jon Holmén från Rättvik och Andreas Ralsgård från Skåne.

Gruppen har också hunnit med flera konserter, den första på Folkmusikföreningen i Linköping redan i december 2008. Därefter har de hörts vid Vätternrundanstarten i Motala juni 2009, då de även fick spela några låtar tillsammans med storspelmännen i Frifot, sedan på Valö-festivalen i somras, följt av Linköpingsstämman och senast folkmusikfestivalen i Linköping. Östgötafolk börjar verkligen bli varma i kläderna!

Fortsättning 2010!

Nu i höst kom också beskedet att projektet får fortsatt stöd under 2010. Därmed kommer gruppen att kunna fortsätta förkovra sig och Per jobbar med att lägga upp programmet.

Efter den svängiga konserten som Östgötafolk gav under folkmusikfestivalen,

får jag en intervju med Stefan Losjö, som är en av medlemmarna. Han är fiolspelman och har varit med sedan starten för 1 ½ år sedan, så han berättar om allt gruppen hunnit med. När jag frågar vad som är det bästa med att delta, svarar han: - Att vi får tid att repa på riktigt. Vi får en gedigen grund, en bredd och man blir säker i spelet. Genom arbetet i gruppen får man också bättre samspel och lyhördhet.

Bygga nytt med musik

Stefan tycker att en stor skillnad mot de grupper där han spelar annars (bl.a. Linköpings Unga Spelmän - LUS), är att

nästan ingen av gruppedlemmarna kände de övriga från början och därför har de inte haft några fasta roller utan bygger upp något helt nytt.

Efterhand som gruppen utvecklats har de gått från att få färdiga arrangemang från ledarna till att bli allt mer delaktiga i arrangerandet och är med om att bygga upp slutresultatet.

- Man får upp ögonen för vad man kan göra med musiken, säger Stefan. Det är roligt!

Text och foto: Katarina Hammarström

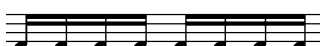
Från vänster: Sara Lindström, Rickard Svensson, Vega Nordqvist, Tove Cederquist, Irina Solovyova, Stefan Losjö, Henrik Karlsson (gitarr), Robin Johansson (bas) Ida Wenström (gitarr) och Per Eckerbom. Den inlånade slagverkaren heter Krister Persson, Astrid Lindh är ordinarie.

Angående förra numrets låt och konsten att notera schottis

Strax efter att förra numret av Östgötaspel kommit ut fick jag ett mycket intressant brev från Kurt Ehlert i Norrköping angående numrets låt och de olika sätten som samma låt noterats. Kurt Ehlert och Erik Pettersson är de som står bakom noteringen av låtarna i Hellströmshäftet. Så här skriver Kurt:

Angående "Nyaste Fryksdalsdans", nr 61 i Hellströms-häftet, så hade Erik Petersson och jag lite bryderi när vi skulle skriva ner den. På inspelningen hörs det ju tydligt att Anselm och Allan inte spelar raka sextondelar. Vi ville dock inte skriva ned den med punkterad sextondel+tretiotvåondel. Förhållandet mellan tonerna blir då 3:1, och när man spelar så blir det lite för "struttigt". Anselm och Allan spelade mycket mjukare punkteringar, de hade lite "triolfeeling". Det närmaste man kan komma skulle då vara att skriva sextondel+tretiotvåondel och sätta triolmarkering över. Förhållandet mellan tonerna blir då 2:1. Ett sådant skrivsätt blir dock mycket svårtytt, och därför valde vi raka sextondelar.

Han fortsätter sedan med att exemplifiera i noter:

1. kan bli ointressant om man spelar precis som det står.

2. kan bli för "struttigt".

3. är mest likt hur det oftast brukar spelas, men svårläst i notskrift.

Tack Kurt för ditt mycket intressanta brev. Härmed vill jag också uppmana Östgötaspels läsare att gärna komma med tankar kring de låtar som publiceras här i bladet.

Eric Hammarström

Om adressaten saknas returnera till:
Östergötland Spelmansförbund
c/o Ingrid Ährlin
Järdalavägen 52B, 589 21 Linköping

B
Föreningspost

Folkmusik-kalender för Östergötland och angränsande områden

folklekarne
bjuder in till
Grötlekstuga
Trettondagsafton
5 januari 2010
Kl 18.00

Majblomman, Skördegatan 27 Norrköping
60 kr

Dans till spellista
Visor till gröten
Bästa grötrimmare

Vägbeskrivning: Finspångsv. - Karlhovsv. - Allmänningsg.-Skördegatan
Info: 011 16 67 17, 0730 976717

 EN HEL
DANSKVÄLL
MED

Stockholms
Spelmanslag

Lörd 13 februari 2010
kl 19.00 – 24.00
I Landerydgården Bok-
hagsv. 10, Linköping

FIKASERVERING

Pausspelmän RÅJ d v s
Riksspelman Rune Persson,
Anita Thor, Jan-Erik Karlsson

Varmt välkomna!
Pris: 100 kr medlem, ungdom upp till
20 år och student. 120 kr för övriga.
Upplysningar: Ulf Larsson 013/15
71 49, www.Folkungagillet.se

Ons 16 december

Jul i folkton, Linköping
konsert o kongress 19.30.
Arr: FiL (medl.rabatt).

19 & 20 december

Julkonsert: "Med Svenska
visor mot juletid" i lok-
stallet, Kisa. Bilj/info: 0494-
19000, biljett@valofolk.se

Tisd 5 januari

Grötlekstuga med
Folklekarne, se annons!

Lörd 16 januari

Storis och Limpan band,
konsert och danskväll
med Tomas "Limpan"
Lindberg, gitarr och Mag-
nus "Storis" Holmström,
nyckelharpa. Arr: FiL, mer
info i deras vårprogram.

23-24 januari

Spelkurs på Lunnevad, se
annons!

Lörd 23 januari

Danskurs på Lunnevad, se
annons!

Lörd 23 januari

Danskväll till spellista på
Lunnevad, se annons.

Lörd 13 februari

Danskväll till Stockholms
spelmanslag, se annons!

Lörd 6 mars

ÖSF:s årsmöte. Närmare
upplysningar i nästa nr av
Östgotaspel.

ÖSF ÅRSMÖTE 6/3 i Linköping. Kallelse i nästa nummer!

ÖSF:s hemsida förnyas snart! Håll koll på: www.ostgotaspel.se

Lunnevads folkmusikakademi: Polskan och dansen

Lördag-söndag 23-24 januari Spelkurs slängpolska

Ledare: Pelle Björnlert, fiol, Johan Hedin, fiol och nyckelharpa.

Låttutläring av några polskemelodier med tonvikten lagd på rytmik, frasering och
ackompanjemang/stämspel. Kopplingen till dansen kommer att vara huvudtema.

Lör kl 10-16.30, sön start kl 9-15. 15 platser. Kursavgift 1 300 kronor.

Lördag 23 januari Danskurs östsvensk slängpolska

Ledare: Katarina och Eric Hammarström

Utläring av slängpolska på fläck, en rekonstruktion av hur den kan ha sett ut på
1700-talet. Kursen går igenom rytm och uppbyggnad av dansen.

Kl 10-16.30. 30 platser. Kursavgift 500 kronor.

Lördag kväll 23 januari kl 19 i aulan:

Danskväll till kursledarna och spellista. Fikaservering. Inträde: gratis.

Kostnader för mat och ev. boende tillkommer för kurserna.

Kursanmälan (senast 11/1) och info: Lunnevads folkhögskola,
tel: 013 - 23 49 00 epost: lunnevad@lio.se www.lunnevad.se

Eller: Marie Länne Persson, tel. 013-10 40 24, e-post: marie@sagskara.se

Skicka gärna in uppgifter på evenemang och aktiviteter som du tror kan intressera Östgotaspels läsare, till
redaktor@ostgotaspel.se! Använd samma adress om du vill annonsera på hemsidan eller ring 0121-144 47.
Ta även en titt i kalendern på vår hemsida, www.ostgotaspel.se, så får du de senaste uppdateringarna.